

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnicijemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za polleta 1 gld. 80 kr., za četrto leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrto leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 17. januarija 1866. ~

Klic do prebivavcev kranjske dežele v pomoč revežem nekterih kantonov na Do- lenskem.

Dobrodelnost prebivavcev Kranjskega, ktera je lansko leto dodelila izdatno podporo revežem na Notranjskem, kliče se danes z istim gorkim usmiljenjem, ktero obuja v srcu ptuja nadloga, na pomoč prebivavcem nekterih kantonov Dolenskega, kateri bivajo v najhujši stiski. *)

Leta 1865 bila je sploh slaba letina in brez malega razločka v vseh krajih dežele bo trpeloljudstvo do prihodnje žetve hudo pomanjkanje. Nikjer pa ni imela neugodnost slabega vremena, kateri so se tudi pridružile druge nesreče, kakor toča in ogenj, tako nesrečnih nasledkov, kakor v kantonu trebenskem, zatiškem in žužemberškem. Tudi so nekteri kraji kantona novomeškega, krškega in kostanjevškega v enaki stiski. Ozimno setev, kateri je že škodovala pre zgodnja zmrzlina, je bil zadušil sneg, kterege je bilo lansko leto na kupe blizo do spomladi; morali so zamoknjeno ozimino podorati in polje z jarino obsejati; jarino je pa vzela strašna suša lanskega leta, kakoršne še nismo imeli, tako, da kmetovavci še toliko žita niso pridelali, kolikor so ga usejali. Ta suša je vzela tudi vse seno in otavo, in ker je klaje pomanjkovalo, se je moralo mnogo živine prodati, toda žalibog, po nizki ceni, zakaj živina je bila strašno shujšala. Kar je kmetovavcem še živine ostalo, je je le toliko, da so mogli ž njo polje obdelati, ktero so večidel le z izposojenim semenom obsejali, in tudi ta živina skoraj nikjer nima izdatne piče, in začeli so že trgati streho na hišah in kozolcih, da živini pokladajo strešnico. Tù in tam se klaja s tem zboljšuje, da jo solijo z živinsko soljo; ker pa tudi ljudje že družega živeža nimajo, kakor repo in krompir, in še to borno hrano morajo brez soli uživati, jim tudi denarja manjka za živinsko sol. Veliko goveje živine vtegne tedaj poginiti in kmetovavec zgubi najtrdnjšo podporo pri poljedelstvu. Ravno tako se je v vinogradih zavolj paleža in toče prav malo ali celó nič pridelalo. Ako bi se ne bili jesenski sadeži saj nekoliko bolj obnesli, že zdaj bi imeli stradež, ko je zima še le nastopila. Tako se pa ljudstvo še siromašno živi s krompirjem, repo in zeljem; vendar je pa že mnogo ljudi, ki žalostno pregledujejo svoje majhne zaloge, zakaj povžite bodo v enih tednih, — kaj še? v enih dneh. Ker pa ljudem živeža pomanjkuje in le slabo hrano uživajo, je gotovo, da se bodo med njimi začele in razširile bolezni.

Podpisani deželni poglavar je nedavno na oglednem potovanju po Dolenskem obiskal tiste kraje, ki so v

*) Po naznanilih okrajnih gospósk je okoli 34.670 gold. treba, da se nadloge polajšajo imenovanim krajem. Pomagajmo tedaj!
Vred.

najhujši stiski, ter se je sam prepričal, da je revščina zares taka, kakor je tukaj popisana, in da je silno silno treba nagle pomoči s tem, da siromaki dobivajo živeža, živinske soli, s katero bodo slabo klajo zboljšali, in če bo treba tudi seme za spomladansko setev, in sicer do tistihmal, da nastopi boljši letni čas.

Akoravno se ne bo opustilo, to nenavadno stisko naznaniti deželnemu zboru, da bi tudi on dovolil izdatne pomoči iz deželnega zaloga, se vendar deželnemu predsedstvu potrebno zdi, obrniti se do usmiljenja, ki so ga že tolikokrat skazali prebivavci kranjske dežele, s to prošnjo, naj pomagajo svojim ubogim so-bratom z milodari v denarji ali živežu.

Milodari se pobirajo v Ljubljani pri c. k. deželnem predsedstvu, pri mestni gosposki, pri vredništvih „Lai-bacher Zeitung“ in „Novic“, po deželi pa pri c. kr. kantonskih gosposkah in pri farni duhovščini.

Da se vestno razdelijo milodari, se bodo v polajšanje te reve na mestu postavile komisije, ktere se bodo posvetovala z možmi, ki so v tej reči zvedeni, namreč s farno duhovščino, z župani in zaupljivimi možmi.

Razglasilo se bo v svojem času očitno, koliko se je nabralo in kako se je razdelilo.

Od c. k. deželnega predsedstva v Ljubljani 5. januarja 1866.

Njegovega c. k. apostolskega Veličanstva pravi skrivni svetovavec in deželni poglavar na Kranjskem:

Edvard baron Bach l. r.

Gospodarske novice.

* Tisti skrivnostni prah, ki pod imenom „Korneuburger Viehheil- und Nährpulver“ se že več let prodaja za živino, češ, da jo zdravi in redí, ni nič drugega, kakor mešanica iz Glauberjeve soli (23 lotov), žveplenega cveta (2 lota) encijanovih korenin (4 lote). Dr. Juli Lehmann, predstojnik kmetijske učilnice v Pomricu na Saksonskem, je ta „Korneuburški prah“ preiskaval in to iznajdbo naznanil v „Amtsbl. f. d. landw. Ver. d. Königr. Sachsen.“ Funt tega prahu bi po navadni apotekarski ceni veljal 3 sreberne groše — kot skrivnostni prah pa se prodaja po 16 grošev! tedaj s 300 odstotki ali percenti! — Pa saj je prav, da se opeharijo taki, kateri hrepené po skrivnostnih zdravilih.

* Prof. dr. Artus v Jeni priporoča za najboljšo malto (mortelj) to-le: 1 del ugašenega apna se skrbno zmeša s 3 deli peska; tej mešanci pa se, ravno ko se ima malta rabiti, pridene 3 četrтинke v moko zmletega neugašenega apna in vse skupaj se dobro podela. Ta malta postane trda kot kamen.